KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 38.659/1/V

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 28 juni 2005 door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 1995 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerken aan beschermde monumenten", heeft op 19 juli 2005 het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

*
* *

2. De wijziging welke het voor advies voorgelegde ontwerp beoogt aan te brengen in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 1995 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerken aan beschermde monumenten, strekt ertoe aan artikel 5 van dat besluit een paragraaf 3 toe te voegen. Luidens paragraaf 1 van dat artikel 5 moet de premienemer, om in aanmerking te komen voor de restauratiepremie, een aantal verbintenissen onderschrijven en ononderbroken naleven gedurende ten minste tien jaar, inzonderheid de verbintenis om het betrokken monument niet te vervreemden of in vruchtgebruik of erfpacht te geven tijdens de periode die loopt tussen de toekenning van de premie en de oplevering (artikel 5, § 1, 3°) en de verbintenis om het monument niet te vervreemden of in vruchtgebruik of erfpacht te geven zonder toelating van de Vlaamse Regering binnen een termijn van tien jaar na de oplevering van de werken waarvoor de premie werd toegekend (artikel 5, § 1, 4°). De ontworpen paragraaf 3 welke het ontwerp beoogt toe te voegen aan artikel 5 komt hierop neer dat wordt verduidelijkt dat de overdracht door een gemeente of een provincie van het eigendomsrecht of het recht van vruchtgebruik of erfpacht op een monument, aan een onder rechtstreekse controle van die gemeente of die provincie ressorterend autonoom gemeentebedrijf of provinciebedrijf, niet wordt aangemerkt als "vervreemden of in vruchtgebruik of erfpacht geven" in de zin van paragraaf 1, 3° en 4°.

Uit het bij de adviesaanvraag gevoegde dossier blijkt dat de ontworpen regeling beoogt een oplossing te bieden voor een moeilijkheid die is gerezen doordat de stad Oostende het Casino Kursaal, waarvoor bij ministerieel besluit van 1 december 2000 een restauratiepremie is toegekend, in erfpacht heeft gegeven aan het autonoom gemeentebedrijf Stadsvernieuwing Oostende.

3. Het besluit van 5 april 1995, waarvan de wijziging wordt beoogd, is opgeheven bij artikel 32 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten. Artikel 33 van dit laatste besluit bepaalt evenwel dat op de restauratiepremies die werden toegekend vóór de inwerkingtreding van het besluit van 14 december 2001, de bepalingen van toepassing blijven die van toepassing waren bij de toekenning van de premie. Voor de met toepassing van het besluit van 5 april 1995 toegekende restauratiepremies heeft dat besluit derhalve zijn gelding behouden. Het blijft bijgevolg mogelijk om in het besluit van 5 april 1995 met terugwerkende kracht wijzigingen aan te brengen, voorzover althans die terugwerkende kracht toelaatbaar kan worden geacht (zie opmerking 5, hierna).

4. Het besluit van 5 april 1995 is vastgesteld op grond van artikel 11, § 8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten. Luidens die decreetsbepaling dragen het Vlaamse Gewest, de betrokken provincie en de betrokken gemeente bij in de kosten van onder meer de werken van herstel van een beschermd monument, "onder de voorwaarden en in de verhoudingen die de Vlaamse Regering vaststelt". Die bepaling biedt derhalve ook rechtsgrond voor het voorliggende ontwerp.

5. Luidens artikel 2 van het ontwerp heeft het ontworpen besluit uitwerking met ingang van 1 januari 2001, en heeft het dus terugwerkende kracht.

In dit verband moet worden opgemerkt dat het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten slechts onder bepaalde voorwaarden geoorloofd is, met name ingeval er voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent, of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de goede werking van de diensten en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

Het ontworpen besluit kan worden aangemerkt als een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent. De terugwerkende kracht ervan kan derhalve worden aanvaard.

Het is de Raad van State niet duidelijk waarom de retroactiviteit van het ontworpen besluit wordt beperkt tot 1 januari 2001. Het ware logischer het ontworpen artikel 5, § 3, te laten terugwerken tot op de datum van inwerkingtreding van het besluit van 5 april 1995.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	J. BAERT, B. SEUTIN,	staatsraden,
	J. VELAERS,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. -M. GOOSSENS	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, auditeur.

DE GRIFFIER, DE EERSTE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS W. DEROOVER